

LVM - liikenne- ja viestintäministeriö

kirjaamo@lvm.fi

jenni.rantio@lvm.fi

johanna.tuohino@lvm.fi

LVM/1218/01/2016

Lausuntopyyntö vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain muuttamisesta

FK PITÄÄ EHDOTETTUA ENSITUNNISTAMISEN TIEDON KETJUTUKSEN ENIMMÄISHINTAA VALITETTAVANA

Liikenne- ja viestintäministeriö (LVM) on pyytänyt Finanssialan Keskusliitolta (FK) lausuntoa yllä mainitussa asiassa. FK kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto. Finanssiala haluaa myös jatkossa olla mukana edistämässä ja kehittämässä sähköisen asioinnin palveluita ja ratkaisuja.

LVM esittää että tunnistusvälineen tarjoaja (esim. pankki) saisi jatkossa periä enintään 10 sentin korvauksen lähettäessään tietoa tekemästään ensitunnistuksesta toiselle tunnistusvälineen tarjoajalle (esim. mobiilioperaattori), jotta tämä voisi myöntää vastaavan tasoisen sähköisen tunnistusvälineen. Ehdotettu ensitunnistamisen enimmäishinta olisi siis sama kuin luottamusverkostossa välitettävästä tunnistetiedoista perittävä enimmäishinta. Tätä perustellaan teknisesti siten että tiedon irrottamiskustannus on sama molemmissa tapauksissa. Tämä saattaa teknisesti olla totta. Molempia enimmäishintoja perustellaan myös sillä että tunnistusvälineiden markkinoiden arvioidaan kasvavan ja monipuolistuvan enimmäishintojen myötä.

FK näkee että yllä olevat perustelut ontuvat. Luottamusverkostossa välitettävien tunnistetietojen enimmäishinnan, 10 senttiä, tuoma tulo ei kata todellisia kehitys- ja ylläpitokustannuksia pankkien tunnistuspalveluiden osalta. Vuosien saatossa pankit ovat myös tehneet paljon investointeja omiin tunnistuspalveluihin. Euroopan Unionin eIDAS asetus ja siitä johdatettu Viestintäviraston määräys 72 tuovat vain lisää näitä kyseisiä kustannuksia ja tarvetta investointeihin. Tämän lisäksi tulossa ovat Euroopan Unionin maksupalveludirektiivi (PSD2) sekä Euroopan pankkiviranomaisen uudet tekniset standardit (EBA RTS). Kustannukset ovat erisuuruisia eri pankeilla muun muassa pankin koosta, kotimarkkinasta ja asiakaskunnasta johtuen.

HE-luonnoksessa ehdotettu, välitettävän ensitunnistustapahtuman 10 sentin enimmäishinta ei ole kustannusperusteinen. Ensitunnistamiseen liittyy paljon muitakin, ei teknisiä, toimenpiteitä ja vaatimuksia, jotka aiheuttavat kustannuksia. Ensitunnistamiseen liittyviä osa-alueita, jotka koskevat kaikkia ensitunnistamisen tekeviä tunnistuspalveluntarjoajia, ovat mm:

- asiakkaan esittämän henkilöllisyysasiakirjan aitouden varmistaminen
- henkilöllisyysasiakirjan voimassaolon tarkistaminen mahdollisesti poliisin ylläpitämästä rekisteristä (sulkulista)
- henkilöstökustannukset

13.1.2017

Jansson Peter

- ensitunnistamisessa käytettyjen tietojen dokumentointi ja säilyttäminen (nykyisin riittää, että esimerkiksi passista otetaan valokopio; passin tunnistetietojen käsittely konekielisesti edellyttää muutoksia ensitunnistajan tietojärjestelmiin)
- tiedonantovelvoitteiden hoitaminen suhteessa ensitunnistamiseen luottavaan osapuoleen
- oikeushenkilön tunnistamiseen liittyvät viranomaiskyselyt, mikäli ensitunnistukseen luottava osapuoli voi luottaa ensitunnistajan tekemään tunnistukseen myös näiltä osin

Koska ensitunnistaminen on tehtävä henkilökohtaisesti, on otettava huomioon myös toimitilakustannukset. Lisäksi on kiinnitettävä huomiota henkilöstön jatkuvaan ohjeistukseen ja kouluttamiseen henkilöllisyysasiakirjojen aitouden osalta. Fyysiseen ensitunnistamiseen liittyviä toimenpiteitä ja velvoitteita, joita ensitunnistamiseen luotavalle taholle ei aiheudu, ei siten kateta 10 sentillä ensitunnistustapahtumaa kohti.

Valtionhallinnossa suoritteen omakustannusarvoon eli suoritteen tuottamisesta aiheutuneisiin kokonaiskustannuksiin luetaan suoritteen tuottamisesta aiheutuvien erilliskustannusten lisäksi suoritteen tuottamisen aiheuttama osuus hallinto-, toimitila- ja pääomakustannuksista sekä muista valtion viranomaisen yhteiskustannuksista. Poliisin suorittamana tunnistuslain mukainen henkilön ensitunnistaminen maksaakin poliisin palveluhinnaston mukaan 43 euroa vuonna 2017.

LVM on asian valmistelun tueksi hankkinut asiantuntijaselvityksen Solitalta. Finanssialan toimijaa on myös haastateltu, mutta kyseisen selvityksen perusteella FK toteaa että alaa ei ole ilmeisesti kuultu. Enimmäishintaa perustellaan myös sillä että tunnistusvälineiden markkinoiden arvioidaan kasvavan ja monipuolistuman sen myötä. Ensitunnistustietojen välittämisestä perityt korkeat hinnat ovat LVM:n esityksen mukaan ollut pääasiallinen syy siihen että kasvua ja monipuolistumista ei ole syntynyt. FK:n mielestä syy voin yhtä hyvin löytyä käyttäjäkunnasta. Vuodelta 2015 löytyy tutkittua (ja julkista) tietoa siitä että pankkien tunnistusratkaisuja preferoidaan monestakin erisyystä.

Asiantuntijaselvityksen perusteella arvioidaan, että vahvan sähköisen tunnistamisen välineillä tehdään yli 500 miljoonaa tunnistautumista. Ensitunnistamisia arvioidaan olevan muutama satatuhatta. Suurin osa näistä tunnistustapahtumista tehdään tälläkin hetkellä asiointipalveluissa, jotka eivät vaadi tunnistuslain mukaista vahvaa sähköistä tunnistamista. Syntykö siis koskaan riittävä euromäärinen markkina kansallisella hintasäätelyllä?

FK ehdottaa että LVM:n esityksessä olevasta ensitunnistamisen tiedon ketjuttamisen enimmäishinnasta luovutaan tai ensitunnistajan tulee saada kohtuullinen korvaus ensitunnistamisesta.

FINANSSIALAN KESKUSLIITTO

Päivi Pelkonen